

JĘZYKI OBCE NOWOŻYTNE

Trzecia część egzaminu gimnazjalnego sprawdza, w jakim stopniu gimnazjalista spełnia wymagania z zakresu języka obcego nowożytnego określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu edukacyjnego. Poszczególne zadania zestawu egzaminacyjnego mogą też – w myśl zasady kumulatorywności przyjętej w podstawie – odnosić się do wymagań przypisanych do etapów wcześniejszych (I i II).

Podstawa programowa dzieli wymagania na ogólne i szczegółowe. Wymagania ogólne nawiązują do działań językowych składających się na kompetencję komunikacyjną opisaną w *Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego* i określają nadrzędne cele kształcenia językowego. Wymagania szczegółowe rozwijają i doprecyzowują cele ogólne, m.in. wyznaczają zakres kształconych umiejętności, tematykę zadań oraz możliwe rodzaje tekstów wykorzystywanych w procesie kształcenia językowego.

Gimnazjalista przystępuje do trzeciej części egzaminu z jednego z sześciu języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego i włoskiego. Od roku szkolnego 2013/2014 będzie można również wybrać język ukraiński. Gimnazjalista może wybrać tylko ten język, którego uczył się w gimnazjum jako przedmiotu obowiązkowego.

Część egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nowożytnego ma dwa poziomy: podstawowy i rozszerzony. Zestaw zadań na poziomie podstawowym sprawdza spełnienie wymagań określonych w podstawie programowej dla poziomu III.0, obowiązującego osoby, które rozpoczęły naukę języka obcego w I klasie gimnazjum. Zestaw zadań na poziomie rozszerzonym sprawdza spełnienie wymagań dla poziomu III.1, obowiązującego osoby, które kontynuowały w gimnazjum naukę języka obcego rozpoczętą w szkole podstawowej.

Do trzeciej części egzaminu na poziomie podstawowym ma obowiązek przystąpić każdy gimnazjalista. Trzecia część egzaminu na poziomie rozszerzonym jest obowiązkowa tylko dla uczniów, którzy w gimnazjum kontynuowali naukę języka obcego rozpoczętą w szkole podstawowej. Mogą do niej przystąpić także pozostali gimnazjaliści, jeśli zechcą sprawdzić poziom swoich umiejętności językowych. Gimnazjaliści, przystępujący do trzeciej części egzaminu na obu poziomach, rozwiązują zadania z tego samego języka.

Informator przedstawia w części wspólnej dla wszystkich języków zakres umiejętności sprawdzanych w trzeciej części egzaminu, rodzaje zadań oraz kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym. Kolejne sekcje poświęcone są poszczególnym językom i zawierają listę struktur gramatycznych oraz przykładowe zadania egzaminacyjne wraz z rozwiązaniami.

Dla każdego zadania podano najważniejsze wymagania ogólne i szczegółowe, do których to zadanie się odnosi. Nie wymieniono wymagań, których spełnienie jest istotne, ale nie gwarantuje wykonania zadania. Na przykład dla zadań sprawdzających umiejętność rozumienia wypowiedzi nie podaje się wymagań związanych ze znajomością środków językowych, wychodząc z założenia, że ta wiedza jest koniecznym warunkiem zrozumienia tekstu mówionego i pisanego.

Zadania w informatorze nie wyczerpują wszystkich typów zadań, które mogą wystąpić w zestawie egzaminacyjnym. Nie ilustrują również wszystkich wymagań z zakresu języków obcych w podstawie programowej. Należy zauważyć, że w tej części egzaminu nie da się sprawdzić spełnienia niektórych wymagań lub da się to zrobić jedynie w ograniczonym stopniu. Na przykład, ze względu na brak egzaminu ustnego i zadań otwartych na poziomie podstawowym, umiejętność reagowania ustnego jest sprawdzana na egzaminie jedynie pośrednio,

za pomocą zadań zamkniętych w części *Znajomość funkcji językowych*. Dlatego informator nie może być jedyną ani nawet główną wskazówką do planowania procesu kształcenia w szkole. Tylko realizacja wszystkich wymagań z podstawy programowej może zapewnić wszechstronne wykształcenie gimnazjalistów w zakresie wybranego języka obcego.

Zestaw zadań egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym i na poziomie rozszerzonym obejmuje następujące części:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
Rozumienie ze słuchu Rozumienie tekstów pisanych Znajomość funkcji językowych Znajomość środków językowych	Rozumienie ze słuchu Rozumienie tekstów pisanych Znajomość środków językowych Wypowiedź pisemna

Rozumienie ze słuchu

Podstawę zadań sprawdzających wiadomości i umiejętności w zakresie rozumienia ze słuchu stanowią krótkie teksty dwukrotnie odtwarzane w sali egzaminacyjnej z płyty CD, na której – oprócz tekstów w języku obcym – nagrane są instrukcje w języku polskim dotyczące rozwiązywania zadań.

	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
RODZAJE I TEMATYKA TEKSTÓW; WYMAGANIA SZCZEGÓLWE	określone w podstawie programowej III.0: 1.1. – 1.14.; 2.1. – 2.5.	określone w podstawie programowej III.1: 1.1. – 1.15; 2.1. – 2.6.
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne i adaptowane; czytane przez rodzimych użytkowników języka	
CZAS TRWANIA	ok. 10 minut	ok. 12 minut
	całe nagranie z dwukrotnie odczytanymi tekstami, poleceniami i przerwami na wykonanie zadań	
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny (w tym z opcjami odpowiedzi w formie ikonograficznej); prawda/fałsz, dobieranie	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, prawda/fałsz, dobieranie
LICZBA ZADAŃ	3–4	2–3
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	30%	25%

Rozumienie tekstów pisanych

Zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności w zakresie rozumienia tekstów pisanych oparte są na tekstach zamieszczonych w zestawie zadań.

	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
RODZAJE I TEMATYKA TEKSTÓW; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej III.0: 1.1. – 1.14.; 3.1. – 3.4.	określone w podstawie programowej III.1: 1.1. – 1.15.; 3.1. – 3.7.
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne i adaptowane	
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, prawda/fałsz, dobieranie	
LICZBA ZADAŃ	3–4	3–4
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	30%	25%

Znajomość środków językowych

Zadania sprawdzające znajomość środków językowych (leksykalno-gramatycznych) oparte są na pojedynczych zdaniach lub krótkich tekstach zamieszczonych w zestawie zadań.

	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
TEMATYKA TEKSTÓW; ZAKRES ŚRODKÓW LEKSYKALNYCH; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej III.0: 1.1. – 1.14.	określone w podstawie programowej III.1: 1.1. – 1.15.; 8.1.; 8.3.
ZAKRES ŚRODKÓW GRAMATYCZNYCH	określony w częściach informatora dotyczących poszczególnych języków	
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne i adaptowane	
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, dobieranie	zadania otwarte: uzupełnianie luk podanymi wyrazami w odpowiedniej formie, parafraza zdań, tłumaczenie fragmentów zdań na język obcy, układanie fragmentów zdań z podanych elementów leksykalnych
LICZBA ZADAŃ	2–3	2–3
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	15%	25%

Znajomość funkcji językowych (wyłącznie w zestawie zadań na poziomie podstawowym)

Zadania w tej części zestawu egzaminacyjnego sprawdzają znajomość funkcji językowych oraz podobieństw i różnic w sposobie ich realizacji w języku polskim i obcym. Znajomość tych zagadnień uwzględniona jest w podstawie programowej w wymaganiach szczegółowych dotyczących (a) reagowania na wypowiedzi w formie ustnej lub pisemnej oraz (b) świadomości językowej.

Podstawę części zadań sprawdzających wiedzę z zakresu znajomości funkcji językowych stanowią wysłuchane krótkie (jedno-, dwuzdaniowe) wypowiedzi, odtwarzane dwukrotnie z płyty CD, wraz z instrukcjami w języku polskim dotyczącymi rozwiązywania zadań. Pozostała część zadań oparta jest na krótkich tekstach lub materiale ikonograficznym zamieszczonych

w zestawie zadań.

Poziom podstawowy	
TEMATYKA TEKSTÓW; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej III.0: 1.1. – 1.14.; 6.1. – 6.8.; 7.1. – 7.4.; 13
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, dobieranie
LICZBA ZADAŃ	3–4
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	25%

Wypowiedź pisemna (wyłącznie w zestawie zadań na poziomie rozszerzonym)

Zadanie polega na napisaniu krótkiego (50–100 słów) tekstu użytkowego (listu prywatnego, wiadomości, e-maila) z elementami opisu, relacjonowania, zaproszenia, wyrażania i uzasadniania opinii i uczuć itp., zgodnie ze szczegółowymi wskazówkami podanymi w poleceniu. W każdym poleceniu podane są trzy elementy, które uczeń powinien rozwinąć w wypowiedzi.

Poziom rozszerzony	
TEMATYKA TEKSTÓW; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej III.1: 1.1. – 1.15.; 5.1. – 5.9.; 7.1. – 7.10.
TYP ZADAŃ	zadania otwarte
OCENIANIE	każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach: <ul style="list-style-type: none"> • treść • spójność i logika wypowiedzi • zakres środków językowych • poprawność środków językowych. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych są zamieszczone poniżej wraz z krótkim komentarzem.
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	25%

Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych

Treść. W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu elementów z polecenia uczeń się odniósł w swojej wypowiedzi, a następnie ile z tych elementów rozwinął w zadowalającym stopniu. Wypowiedź kwalifikuje się do jednego z pięciu poziomów zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu elementów uczeń się odniósł	Ile elementów rozwinął			
	3	2	1	0
3	Poziom 4	Poziom 3	Poziom 2	Poziom 1
2		Poziom 2	Poziom 1	Poziom 1
1			Poziom 1	Poziom 0
0				Poziom 0

Na przykład wypowiedź ucznia, który odniósł się do 2 elementów i oba rozwinął, zostanie zakwalifikowana do poziomu 2.

Spójność i logika wypowiedzi. W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami tekstu. W ocenie logiki wypowiedzi bie-

rze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowych myśli).

Poziom 2	wypowiedź jest w całości lub w znacznej większości spójna (logiczna) zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu
Poziom 1	wypowiedź zawiera usterki w spójności (logice) na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu
Poziom 0	wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna (nielogiczna); zbudowana jest z trudnych do powiązania w całość fragmentów

Zakres środków językowych. W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę różnicowanie struktur leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

Poziom 2	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
Poziom 1	ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
Poziom 0	bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację polecenia

Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania” rozumiemy wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*, np. *Kino mi się podoba, ponieważ w salach są wygodne fotele i duży ekran*, zamiast *Kino mi się podoba ponieważ jest duże i fajne*. W precyzji wyrażania myśli mieści się również charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, np. *There is a book on the table*, zamiast *On the table is a book*; *Дождь удѣм* zamiast *Дождь надаем*; *Im Kino gibt es vier Säle*, zamiast *Das Kino hat vier Säle*; *Ce soir, on s'appelle*, zamiast *Ce soir, on se téléphone*; *Este chico me cae bien*, zamiast *Me gusta este chico*.

Poprawność środków językowych. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

Poziom 2	brak błędów lub nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, lub nieliczne błędy sporadycznie zakłócające komunikację
Poziom 1	liczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
Poziom 0	liczne błędy w znacznym stopniu zakłócające komunikację

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź nie podlega ocenie, jeżeli jest
 - nieczytelna
 - całkowicie niezgodna z poleceniem
 - niekomunikatywna dla odbiorcy (np. napisana fonetycznie)
 - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Jeżeli wypowiedź zakwalifikowano do poziomu 0 w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach należy ją również zakwalifikować do poziomu 0.

3. Jeżeli wypowiedź zakwalifikowano do poziomu 1 w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można ją również zakwalifikować najwyżej do poziomu 1.
4. Jeżeli wypowiedź zawiera 40 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach należy ją zakwalifikować do poziomu 0.
5. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach uczniów ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych.

Różnice pomiędzy poziomem podstawowym a rozszerzonym

Podstawowe różnice pomiędzy poziomem wiedzy i umiejętności sprawdzanych w zadaniach egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym i rozszerzonym wynikają zarówno z podstawy programowej jak i z typów zadań występujących na egzaminie. Różnice te dotyczą przede wszystkim (w przypadku poziomu rozszerzonego):

- a. zakresu umiejętności językowych:
 - sprawdzana jest umiejętność tworzenia krótkiej wypowiedzi pisemnej
 - sprawdzany jest szerszy zakres umiejętności w pozostałych zadaniach
- b. zakresu znajomości środków językowych:
 - zakres tematyczny tekstów w zadaniach na rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych jest szerszy
 - znajomość środków językowych sprawdzana jest produktywnie, nie tylko receptywnie; zdający musi zastosować odpowiednie środki leksykalno-gramatyczne, nie tylko wskazać właściwą formę spośród kilku podanych
 - teksty stanowiące podstawę zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych charakteryzują się większą różnorodnością środków językowych
- c. zakresu tekstów stosowanych w zadaniach na rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych:
 - typy tekstów są bardziej urozmaicone
 - teksty są nieznacznie dłuższe i o nieznacznie większym stopniu złożoności
 - teksty sprawdzające rozumienie ze słuchu są czytane nieznacznie szybciej.

JĘZYK ANGIELSKI

Struktury gramatyczne

CZASOWNIK

1. Bezokolicznik i formy osobowe, np. *to work, works*
2. Czasowniki posiłkowe, np. *be, do*
3. Czasowniki modalne:
 - can, np. *Can you help me? I can speak English. I can't swim. I can't see him.*
 - could, np. *Could you speak more slowly? I couldn't help him with the exercise.*
 - may, np. *May I speak to Sam? It may be too late.*
 - must, np. *I must finish it today. You mustn't smoke here. It must be Tom.*
 - should, np. *You shouldn't smoke. Where should I get off?*
 - will, np. *I'll wash up later. The train will be late.*
 - shall, np. *Shall we eat now?*
4. Tryb rozkazujący, np. *Come here! Don't touch that!*
5. Czasowniki regularne i nieregularne, np. *work – worked – worked; do – did – done*
6. Imiesłów czynny i bierny, np. *speaking, spoken*
7. Czasowniki wyrażające stany i czynności, np. *want, dance, see*
8. Czasowniki złożone (phrasal verbs), np. *get up, break down, look for*
9. Czasy gramatyczne:
 - Present Simple, np. *She often visits her grandparents. The train leaves at seven.*
 - Present Continuous, np. *She is working in the garden at the moment. We are going to the cinema tomorrow.*
 - Present Perfect, np. *I've just seen my teacher. He hasn't visited me since May.*
 - Past Simple, np. *Columbus discovered America in 1492. I saw him two days ago.*
 - Past Continuous, np. *We were watching TV at ten o'clock last night.*
 - Past Perfect, np. *He had already gone home when we arrived at the party.*
 - Future Simple, np. *I will call you tomorrow. I think it will rain.*
10. Konstrukcja “be going to”, np. *I'm going to give a party on Saturday.*
11. Konstrukcja “have to”, np. *He has to go there. I don't have to do it.*
12. Konstrukcja “would like to”, np. *I would like to meet him.*

RZECZOWNIK

1. Rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, np. *a cat, rice, information, money*
2. Liczba mnoga regularna i nieregularna, np. *a dog – dogs, a woman – women*
3. Forma dzierżawcza, np. *the manager's office, the colour of her eyes*
4. Rzeczowniki złożone, np. *a washing machine, toothpaste, sister-in-law*

PRZEDIMEK

1. Przedimek nieokreślony, np. *a cup, an animal*
2. Przedimek określony, np. *the sun, the USA*
3. Przedimek zerowy, np. *dinner*

PRZYMIOTNIK

1. Stopniowanie regularne i nieregularne używane do porównań w stopniu równym, wyższym i najwyższym, np. *big – bigger – the biggest, expensive – more expensive – the most expensive, good – better – the best*
2. Użycie przymiotników z *so, such, how* i *what*, np. *She is such a nice girl. How nice!*

3. Przymiotniki dzierżawcze, np. *my, his, our*

PRZYSŁÓWEK

1. Stopniowanie regularne i nieregularne, np. *elegantly – more elegantly – the most elegantly, badly – worse – the worst*
2. Przysłówki *too* i *enough*, np. *(not) sweet enough, too large*
3. Miejsce przysłówka w zdaniu, np. *She often goes to the cinema. They are always late. Do it quickly!*

ZAIMEK

1. Zaimki osobowe, np. *I, you, we*
2. Zaimki dzierżawcze, np. *mine, yours, ours*
3. Zaimki zwrotne, np. *myself, yourself, ourselves*
4. Zaimki wskazujące, np. *this, those*
5. Zaimki pytające, np. *who, what, which*
6. Zaimki względne, np. *who, which, that*
7. Zaimki wzajemne, np. *each other*
8. Zaimki nieokreślone, np. *some, any, much, many, no, (a) few, (a) little, other, another, somebody, anything*
9. Zaimek bezosobowy *you*
10. Zaimki *one / ones* w zdaniach typu *I will take the green one / ones.*

LICZEBNIK

1. Liczebniki główne, np. *one, a thousand*
2. Liczebniki porządkowe, np. *first, twenty-fourth*

PRZYIMEK

1. Przyimki określające miejsce, kierunek, odległość, np. *in London, to school*
2. Przyimki określające czas, np. *on Monday, in July, at night*
3. Przyimki przyczyny, np. *to win a prize*
4. Przyimki sposobu, np. *by bus, with a pen*
5. Przyimki po niektórych czasownikach i przymiotnikach, np. *think of, interested in*

SPÓJNIK

Spójniki, np. *and, or, because, if, unless, while, before, so*

SKŁADNIA

1. Zdania twierdzące, przeczące i pytające w czasach: Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Future Simple.
2. Zdania rozkazujące, np. *Sit down! Don't walk on the grass.*
3. Zdania z podmiotem *it*, np. *It rained heavily last night.*
4. Zdania z podmiotem *there*, np. *There is a new restaurant in King Street. There were clouds in the sky. There will be twenty people at the party.*
5. Zdania z dwoma dopełnieniami, np. *Yesterday I bought my grandma a nice present.*
6. Zdania w stronie biernej w czasach: Present Simple, Present Perfect, Past Simple, Future Simple, np. *My car was stolen last night.*
7. Pytania pośrednie, np. *He wants to know if I like him. Can you tell me where the bank is?*
8. Zdania w mowie zależnej z czasownikami *say, tell, ask*, np. *He told me (that) he was very unhappy.*
9. Zdania współrzędnie złożone, np. *While my brother was playing football, I was watching cartoons.*
10. Zdania podrzędnie złożone:
 - przydawkowe, np. *The man who lives next door is a famous actor.*

- okolicznikowe
 - celu, np. *I came here to give you this letter.*
 - czasu, np. *The phone rang when we were leaving the flat.*
 - miejsca, np. *He was sitting where I had left him.*
 - porównawcze, np. *She is as tall as her father.*
 - przyczyny, np. *She is happy because she won the lottery.*
 - skutku, np. *I was tired so I went straight to bed.*
 - warunku (typu 0, I, II), np. *When it is hot, we drink more. If we win the match, we will have a party. If I had a lot of money, I would buy a big house.*
- 11. Konstrukcje bezokolicznikowe i gerundialne, np. *I'm very happy to see you. I enjoy walking but my friends prefer cycling. I'm good at swimming. He called me before going to school.*
- 12. Zdania wykrzyknikowe, np. *What a beautiful girl!*

Przykładowe zadania na poziomie podstawowym

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1

Usłyszysz dwukrotnie pięć krótkich tekstów. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu w pytaniach 1–5 z podanych odpowiedzi wybierz właściwą. Zakreśl literę A, B lub C.

1. Which of the men is Tom's grandfather?

A.	B.	C.
		

2. How much will Bill pay for the game today?

A.	B.	C.
£20	£40	£50

3. What will the woman eat?

A.	B.	C.
		

4. Where can you hear this announcement?

- A. in a hotel
- B. in a shop
- C. in a cinema

5. What is Maggie talking about?

- A. her holiday
- B. her school
- C. her hobby

Transkrypcja

1. *Betty*: Hi, Tom.

Tom: Hi, Betty.

Betty: Did you come here alone?

Tom: No, my grandfather's with me.

Betty: I can't see him.

Tom: He's over there with his friends.

Betty: Is he the one with the glasses and the beard?

Tom: He's got a grey beard but he doesn't wear glasses.

2. Hi, Peter. This is Bill speaking. I know you can't answer the phone now, but I have got an important message for you. If you want, I can buy you the computer game we talked about. I'll get a 50% discount if I buy it today – that's £20 instead of the usual £40. Could you call me back, please? I'll be in the shop until 4.30. Bye.

3. *Customer*: I'd like a cheeseburger, please.

Waiter: I'm afraid we're out of cheeseburgers at the moment.

Customer: What about French fries, then.

Waiter: Certainly.

Customer: Oh, wait. I've changed my mind. You've got a vegetarian pizza on your menu. I'll take that instead of French fries.

4. Ladies and Gentlemen. Today we have a special offer for you. Everyone who spends more than £200 on sports clothes or trainers will get a free ticket to the cinema or a chance to win a wonderful holiday in a five-star hotel in Spain.

5. *Sam*: Is it true that you joined an amateur photography club?

Maggie: Yes, and it's fantastic! We meet twice a week after school and we often go out to take pictures in different parts of the city. It's so relaxing that I feel like on holiday.

Sam: Hmm, sounds fun!

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

2.3. *Uczeń znajduje w tekście określone informacje (1, 2, 3).*

2.5. *Uczeń określa kontekst wypowiedzi (4).*

2.2. *Uczeń określa główną myśl tekstu (5).*

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. C, 4. B, 5. C

Zadanie 2

Usłyszysz dwukrotnie rozmowę dwojga przyjaciół o czasopiśmie dla nastolatków. Do każdej osoby (1–4) dopasuj jej ulubioną rubrykę (A–E). W każdą kratkę wpisz odpowiednią literę. Jedna rubryka została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

PEOPLE

1. Sophie's sister
2. Sophie
3. Frank
4. Frank's brother

COLUMNS

- A. sport stars
- B. problem pages
- C. music stars
- D. film celebrities
- E. horoscopes

Transkrypcja

Frank: Hi, Sophie! What's that?

Sophie: It's my sister's teen magazine. She buys it to find advice on her problems with boys, spots or school.

Frank: I see, and what do you like reading about?

Sophie: Leo.

Frank: Leo, the actor?

Sophie: No, Leo – the zodiac sign. I'd like to know if things will get better soon. I believe in reading from the stars. And you, Frank?

Frank: I don't, I prefer different stars, I mean sports stars. There must be something about them in this magazine.

Sophie: Hmm, here is a column about talented singers, top bands, their latest albums and even the lyrics of their songs.

Frank: Well, that's something for my older brother, he's into music. What else is there? Quizzes, fashion, recipes – it's all rubbish. Oh, at last something interesting – the best football player of this season. He scored four goals in one match, we won 5:2. He's a real celebrity!

Sophie: Yeah and he was born in November – so he's a Scorpio, just like you.

Frank: Really?

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka [...].

Wymaganie szczegółowe

2.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. B, 2. E, 3. A, 4. C

ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI JĘZYKOWYCH**Zadanie 3**

Usłyszysz dwukrotnie cztery pytania (1–4). Do każdego z nich dobierz właściwą odpowiedź (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedna odpowiedź została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnego pytania.

- A. I've had a terrible day.
- B. We've never met before.
- C. It's not mine. It's Mary's.
- D. Look where you are driving.
- E. I've only had five lessons so far.

1.	2.	3.	4.

Transkrypcja

Pytanie 1. Do you know Mary?

Pytanie 2. Are you a good driver?

Pytanie 3. Why are you looking so tired?

Pytanie 4. Who does the book belong to?

Wymagania ogólne

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.

Rozwiązanie

1. B, 2. E, 3. A, 4. C

Zadanie 4

Uzupełnij dialogi (1–2), wybierając spośród podanych odpowiedzi brakującą wypowiedź jednej z osób. Zakreśl literę A, B lub C.

1. X: I passed my exam yesterday.
Y:
A. Cheer up!
B. Good luck!
C. Well done!
2. X: Can I speak to Jane, please?
Y: I'm sorry, she isn't in right now.
X:
A. Could you give her a message, please?
B. May she leave a message for me, please?
C. Can I take a message for her, please?

Wymagania ogólne

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.6. Uczeń wyraża swoje emocje (1).

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia (2).

Rozwiązanie

1. C, 2. A

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 5

Do każdego tekstu (1–4) dopasuj odpowiednie zdanie (A–E). W każdą kratkę wpisz odpowiednią literę. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnego tekstu.

1.

HAND WASH ONLY
DO NOT DRY CLEAN

2.

Join us on 1st June!
Face and hand painting and
many more activities for kids.
The fun starts at 2 p.m.

3.

Use every time after washing
your hands.

4.

DO NOT TOUCH THE WORKS
OF ART
EVEN CLEAN HANDS DAMAGE
SURFACES

- A. You can read this text on a tube of hand cream.
- B. You can see this text in a museum.
- C. This text is an invitation.
- D. You can see this text on a blouse label.
- E. This text is a greeting card.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.4. Uczeń określa kontekst wypowiedzi (1, 3, 4).

3.3. Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu (2).

Rozwiązanie

1. D, 2. C, 3. A, 4. B

Zadanie 6

Przeczytaj oferty trzech obozów wakacyjnych (A–C) oraz pytania dotyczące tych ofert (1–4). Do każdego pytania dopasuj właściwą ofertę. Wpisz odpowiednią literę w kratkę obok każdego pytania. Jedna oferta pasuje do dwóch pytań.

JOIN A FUN CAMP!

A.	Are you thinking about being a lifeguard at a pool, maybe as a part-time job during the school year? We are offering a two-week program to complete lifeguard training during our summer camp. After each day's training session, you'll have time to relax and breathe in some fresh mountain air. You must pass a swim test to qualify for the course.
----	--

B.	If water is your kind of place, you'll love this summer camp. Practise swimming every day, play water games, build sandcastles, admire the waves and collect the shells on the beach. Enjoy cooking over the campfire and singing before going to bed. At the end of your ten-day stay, there will be a beach party for your whole group.
----	---

C.	Spend the first week of your holiday at the camp practising your kayaking skills, river map reading and swimming. Then you and your group will leave the camp for a ten-day kayak camping trip. Every day you will explore new mountain regions and admire new scenery. Enjoy a perfect holiday!
----	--

Which offer is best for someone who would like to

1.	stay at the seaside?	
2.	earn money in the future?	
3.	move from one area to another?	
4.	go on holiday for more than two weeks?	

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.2. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. C, 4. C

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 7

Przeczytaj tekst. Spośród wyrazów podanych w ramce wybierz właściwe, poprawne pod względem gramatycznym i leksykalnym uzupełnienie luk 1–3. Wpisz odpowiednią literę (A–F) obok numeru luki. Trzy wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

A. dislike	B. prefer	C. talk	D. say	E. worried	F. sad
------------	-----------	---------	--------	------------	--------

READ MORE!

Reading books is really fun and I think it's 1. _____ that some teens don't ever try. Reading is an excellent way to escape from reality to the world of fantasy. I 2. _____ not to watch television, which I think is not as interesting as books. Some of my friends also enjoy reading, which is great, because it's something we can 3. _____ about. Remember that there is a book for everyone!

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. F, 2. B, 3. C

Przykładowe zadania na poziomie rozszerzonym

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1

Usłyszysz dwukrotnie dwa teksty. Pytania od 1 do 3 odnoszą się do pierwszego tekstu, a pytania od 4 do 6 – do drugiego. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu odpowiedz na te pytania. Zakreśl literę A, B lub C.

Tekst 1

1. The men Mary describes

- A. were both the same age.
- B. had similar haircuts.
- C. were dressed differently.

2. Mary tells the police that the men

- A. behaved strangely.
- B. stopped to look at her.
- C. had odd faces.

3. The conversation takes place

- A. in the street.
- B. at the police station.
- C. in the shop.

Tekst 2

4. When Tom's parents decided on a family holiday, he

- A. insisted on taking his friends.
- B. looked forward to swimming.
- C. wasn't very interested in going.

5. The view from the window

- A. encouraged Tom to run to the beach.
- B. made Tom wonder what to do.
- C. was just the sea and the empty beach.

6. Tom practises

- A. beach ball.
- B. windsurfing.
- C. volleyball.

Transkrypcja

Tekst 1

Police officer: Sit down, please. I'll take your report. What's your name?

Mary: Mary Thompson.

Police officer: What happened? Why are you so upset?

Mary: Well, it was about ten minutes ago. I was walking home and I saw two men who were putting computers from the shop near the corner into the car. It's ten o'clock at night!

Police officer: What did they look like?

Mary: The first had long blond hair, he was a teenager, I think. He was wearing jeans and a black leather jacket. The second was much older, with short black hair. He was wearing a long brown coat.

Police officer: Was there anything else that was unusual?

Mary: Yes. When I stopped to look at them, they turned away and tried to hide their faces with scarves. That was odd so I ran down the street to your office.

Police officer: Thank you. You've been most helpful. I'll send an officer to the shop to check right away.

Tekst 2

Hi! My name is Tom and I'm 16. I've been doing this sport since I was 10. I started when I went on holiday with my parents. I really wasn't keen on going with them. I wanted to go to a tennis camp with my friends but they insisted on taking me. You know... typical family holiday with swimming and volleyball on the beach. We went to Greece and stayed in a hotel overlooking the sea, and I thought it would be the most boring holiday in my life. But in the morning when I looked out of the window, I saw about 30 people riding the waves and holding their sails, others still with the boards on the beach. It was fantastic! I ran down and asked my father to pay for some lessons. That's how it all started.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie proste, krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

- 2.3. *Uczeń znajduje w tekście określone informacje (1, 2, 4, 5).*
 2.5. *Uczeń określa kontekst wypowiedzi (3).*
 2.2. *Uczeń określa główną myśl tekstu (6).*

Rozwiązanie

1. C, 2. A, 3. B, 4. C, 5. A, 6. B

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 2

Przeczytaj tekst. Do każdego akapitu (1–3) dopasuj właściwy nagłówek (A–D). Wpisz odpowiednie litery obok numerów akapitów. Jeden nagłówek został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnego akapitu.

- A. TALK ON THE PHONE IN DAILY SITUATIONS
 B. LEARN TELEPHONE MANNERS
 C. GET FREE PRACTICE ON THE PHONE
 D. GET READY FOR MAKING A PHONE CALL

Are you afraid to speak English over the phone when you are in Great Britain? Here are a few tips to help you.

1. _____

Write down and practise what you are going to say. Make sure you have a pen and a piece of paper so that you can write down what you hear and check your understanding later.

2. _____

Listen to recorded messages you do not have to pay for, such as the weather. Write down what you hear the first time. Then call back to check if your notes are correct.

3. _____

Call for pizza delivery instead of going out to eat or phone the cinema to ask what is on rather than use the newspaper. It costs only a few pennies.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.2. Uczeń określa główną myśl poszczególnych części tekstu.

Rozwiązanie

1. D, 2. C, 3. A

Przeczytaj informacje o czterech osobach (1–4) oraz pięciu magazynach młodzieżowych (A–E). Do każdej osoby dopasuj jeden magazyn, który by jej najbardziej odpowiadał. Wpisz odpowiednie litery obok numerów osób. Jeden magazyn został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

TEEN MAGAZINES

1. _____

Dona: “I love winning prizes! Once I won a photo of Brad Pitt with his autograph and an iPod. I prefer looking at photos of my favourite actors because very often a picture tells you more than a text!”

2. _____

Susan: “My interests are music, film and fashion. I also like reading funny stories about the lives of people who are just like me.”

3. _____

Miranda: “My hobby is music. I enjoy reading interviews with famous musicians and I always look for information about when and where my favourite artists give concerts.”

4. _____

Kate: “For me photos are not everything. Information about what to do in a difficult situation is also important. And if there are prizes to win, it’s even better.”

A. *Hey!*

“Hey!” gives you the hottest information about music and film: articles, interviews, artists’ biographies and concert reviews. We’ve also started a new comic series about crazy hamsters and their humorous adventures. Write the next episode and win a prize!

B. *Teen Time*

You couldn’t watch your idols performing live? Don’t worry! We’ve got all the latest photos. And much more. In *Teen Time* you will find the dates and places of all the future music events. If you want to win a ticket, send us a letter giving reasons why you should be the winner.

C. *Sixteen*

Got a problem? We can help! Write to us and read our experts’ opinions and useful advice about school, friendship, emotions and trends in fashion. In the September issue we also publish the winners list from “The Dream Concert” competition.

D. *Teen Voice*

Here you can find hundreds of colourful photos of your favourite stars and a few facts about their lives. And if you know a lot about famous people, try one of the quizzes and win. Cameras and lots of other gadgets are waiting for you!

E. *Young People*

Check what our reporters have found out about well-known models, hip-hop singers and rock band leaders. Have a laugh reading the next part of our “reAct!” story about English teenagers’ school life and their silly jokes.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. D, 2. E, 3. B, 4. C

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH**Zadanie 4**

Przeczytaj tekst i uzupełnij go, wpisując w każdą lukę (1–5) jeden wyraz z ramki w odpowiedniej formie. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów. Jeden wyraz został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

beautiful leaf stay they travel two

Dear John,

I'm on holiday with my parents in Australia. We 1. _____ at a wonderful hotel in Gladstone. On the 2. _____ day of our stay here we went to see the Coral Reef. It is 3. _____ thing in the world. We also met a nice couple and they invited us to 4. _____ house on the beach. I've also seen koalas eating eucalyptus 5. _____. It's a pity you are not here. Australia is amazing!

Love,

Barbara

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...]

Rozwiązanie

1. are staying, 2. second, 3. the most beautiful, 4. their, 5. leaves

Zadanie 5

Uzupełnij zdania 1–5, wykorzystując podane w nawiasach wyrazy w odpowiedniej formie. Nie należy zmieniać kolejności podanych wyrazów, trzeba natomiast dodać wszystkie niezbędne elementy, aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. W każdym zdaniu brakuje maksymalnie czterech elementów. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów.

1. Yesterday I (go / cinema) and watched a brilliant comedy.
Yesterday I _____ and watched a brilliant comedy.
2. How many countries (Ted / visit) since 2008?
How many countries _____ since 2008?
3. This dress (be / nice) present I have ever received.
This dress _____ present I have ever received.
4. Janet (enjoy / play) the violin in her free time.
Janet _____ the violin in her free time.
5. I (learn / English) when the door bell rang.
I _____ when the door bell rang.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. *went to the cinema*, 2. *has Ted visited*, 3. *is the nicest*, 4. *enjoys/enjoyed playing*, 5. *was learning English*

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ**Zadanie 6**

Poznałeś/poznałaś interesującą osobę. W e-mailu do kolegi/koleżanki z Anglii napisz:

- **w jakich okolicznościach poznałeś/poznałaś tę osobę**
- **jak ta osoba wygląda**
- **jakie masz związane z nią plany na weekend.**

Podpisz się jako XYZ. Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność i logika wypowiedzi oraz zakres i poprawność środków językowych.

Wymagania ogólne

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń samodzielnie formułuje krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemne.

Wymagania szczegółowe

5.4. Uczeń relacjonuje wydarzenia z przeszłości.

5.1. Uczeń opisuje ludzi [...].

5.7. *Uczeń opisuje intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość.*

1. *Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*

Przykładowa wypowiedź

Hi Mary,

Thanks for your last e-mail. I'm really glad you have so many friends. I also met an interesting person last week and I hope we'll be good friends.

His name is Adam and he's eighteen. We met at my friend's birthday party on Friday. He's got curly dark hair, large blue eyes and he smiles beautifully. It's a real pleasure talking to him. This Saturday we're going to the cinema. After that we'll go for a walk in the park. I hope we'll have a good time. Do you have any plans for the weekend?

Love,

XYZ

Ocena wypowiedzi (zgodnie z kryteriami oceniania na s. 102–104)

Treść: poziom 4. Uczeń odniósł się do trzech elementów z polecenia i rozwinął każdy z nich.

Spójność i logika wypowiedzi: poziom 2. Wypowiedź jest w całości spójna i logiczna.

Zakres środków językowych: poziom 2. Zadowolający zakres środków językowych; w wypowiedzi występuje wiele precyzyjnych sformułowań, np. *I'm glad, my friend's birthday party, curly dark hair, large blue eyes, smiles beautifully, it's a real pleasure talking to him, will go for a walk in the park.*

Poprawność środków językowych: poziom 2. Wypowiedź nie zawiera błędów.